Bukko - Agathosma betulina

Bukko - Agathosma betulina

Plante:

En inntil to meter høy, forgrenet busk med små, karakteristisk avrundete blader med tilbakebøyde spisser. De små, stjerneformede blomstene er hvite eller svakt purpurfargede. Ikke hardfør nok til å kunne dyrkes utendørs i Norge.

Bruk:

Folium barosmae eller Folia Bucco: Bukkoblader. De høstes om sommeren når buskene blomstrer eller står med frukter. Bukko er i Norge klassifisert som handelsvare.

Virkning:

Antiseptisk på urinveiene, betennelseshemmende, urindrivende, stimulerer livmoren, styrkende og svettedrivende.

Hjelper mot:

Blærebetennelse, blærekatarr, urinrørsbetennelse, nyrebekkenbetennelse, prostatabetennelse, candida, utflod, trøske, revmatisme, og fordøyelsesproblemer som mye tarmgass og en følelse av oppblåsthet.

Generelt:

I århundrer har de innfødte brukt bladene av denne busken til behandling av kroniske sykdommer i urinveissystemet. Dessuten brukes planten som et urindrivende og svettedrivende middel, som medisin ved revmatisme og for å lindre fordøyelseslidelser som for eksempel mye tarmgass. Hottentottene har ellers brukt bukko-blad til å parfymere kroppene sine med.

Bukko har en kraftig, karakteristisk lukt og smak som minner noe om solbær, men som også beskrives som en blanding av rosmarin og peppermynte. Den eteriske oljen fra bukko brukes derfor som en smaksforsterker i mat og parfymer. Det dyrkes for lite bukko til å dekke behovet, og arten begynner å bli truet som viltvoksende plante.

© Viten.org

Bukko nådde Europa i 1790 da den ble introdusert i England, og fikk der status som legemiddel i 1821. I britiske farmakopéer fra den tid angis planten som et effektivt legemiddel ved nyrebekkenbetennelse og blærekatarr. Også i våre dagers urtemedisin brukes bukko primært ved urinveislidelser. Den har vist seg å være effektiv, ofte i kombinasjon med andre legeplanter som maissilke og ryllik, til å kunne kurere akutt blærebetennelse, og ved regelmessig inntak skal den kunne forhindre tilbakevendende angrep av kronisk blærebetennelse eller betente urinledere. Den avhjelper også prostatabetennelse og irritabel blære, og kan være særlig verdifull ved smertefull og brennende urinering.

Uttrekk i varmt vann brukes også til utskylling for utflod, og undertiden for trøske i skjeden. Planten inneholder pulegon, et stoff som også finnes i poleimynte. Pulegon er livmorstimulerende, kan gi økt menstruasjonsblødning og derfor være abortfremkallende. Bukko skal derfor ikke tas under graviditet. Det finnes imidlertid ingen rapporter om forgiftningstilfeller av bukko. Stoffet diosfenol, som finnes i planten, er urindrivende og kanskje delvis årsak til den observerte antiseptiske virkningen.

Det er gjort lite forskning omkring bukko. Siden den påståtte effekten av planten ikke har blitt dokumentert ved vitenskapelige studier, blir bruk av bukko ikke anbefalt av den tyske Commission E. Den utstrakte bruken i folkemedisinen tilsier imidlertid at urten har en effekt og at den er trygg å bruke.

Bukko kan brukes på forskjellige måter, enten i form av et uttrekk av bladene i kokende vann, som en tinktur, eller som tabletter eller kapsler. Som med alle planter med innhold av eteriske oljer, er det best å bruke friske blad eller blad som er forsiktig tørket.

Dosering: 3 - 6 g av tørkede blad pr. dag som en urtete, eller 40 dråper tinktur tre ganger daglig. For tabletter og kapsler følger man anvisningene på pakken.

Kombinasjoner: Ved blærekatarr kan bukko kombineres med tranebær, ryllik eller kveke. Ved brennende urinering anbefales en kombinasjon med legestokkrose og maissilke.

Andre navn:

- Rutaceae - Rutefamilien
- Latin: Agathosma betulina
- Engelsk: Buchu
- Norsk: Bukko
- Svensk: Buchu
- Dansk: Bukko
- Tysk: Bukkostrauch
- Fransk: Buchu
- Spansk: Buchu

© Viten.org